

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 14. Marta 2016. godine
Ref. br.: RK904/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

**spojenim slučajevima br.
KI102/15 i KI115/15**

Podnosilac

Ilmi Gashi i Naser Raçi

**Ocena ustavnosti presuda Vrhovnog suda
Rev. br. 76/2015 od 2. aprila 2015. godine**

i

Rev. br. 89/2015 od 15. aprila 2015. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev KI102/15 je podneo g. Ilmi Gashi, dok je zahtev KI115/15 podneo g. Naser Raçi (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

A. Što se tiče zahteva KI102/15

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Rev. br. 76/2015 od 2. aprila 2015. godine.

B. Što se tiče zahteva KI115/15

3. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Rev. br. 89/2015 od 15. aprila 2015. godine, koja mu je uručena 2. juna 2015. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih presuda kojima su, navodno, "povređena prava iz člana 49. Ustava".

Pravni osnov

5. Zahtevi su zasnovani na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Sudom

6. Dana 28. jula 2015. godine, podnosilac Ilmi Gashi je podneo zahtev Sudu.
7. Dana 9. septembra 2015. godine, podnosilac Naser Raçi je podneo zahtev Sudu.
8. Dana 19. avgusta 2015. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Arta Rama-Hajrizi.
9. Dana 1. oktobra 2015. godine, Sud je poslao kopiju zahteva KI102/15 Vrhovnom sudu.
10. Dana 20. oktobra 2015. godine, Sud je poslao kopiju zahteva KI115/15 Vrhovnom sudu.
11. Dana 25. novembra 2015. godine, predsednica Suda je naložila spajanje zahteva KI115/15 sa zahtevom KI102/15. Ovim nalogom je odlučeno da sudija izvestilac i sastav Veća za razmatranje budu isti kao što je odlučeno odlukom br. KSH. KI102/15.
12. Dana 26. novembra 2015. godine, Sud je obavestio podnosioc i Vrhovni sud o spajanju zahteva.
13. Dana 22. decembra 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu, u punom sastavu, neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

A. Što se tiče zahteva KI102/15

14. Nepoznatog datuma 2005. godine, Energetska korporacija Kosova (u daljem tekstu: EKK) je usvojila zahtev podnosioca za penziju pod kategorijom „A“ (odluka br. 45) u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2001/35 i Statutom penzionog fonda EKK-a.
15. Navedenim odlukama je utvrđeno da će se penzije podnosiocu zahteva isplaćivati za period od pet (5) godina (od 1. aprila 2005. godine do 1. maja 2010. godine), dok će mesečna penzija iznositi 105 evra. Pored toga, u odluci se navodi da nezadovoljna stranka može izjaviti žalbu Komisiji za razmatranje sporova.
16. U skladu sa podnetim dokumnetima, podnoislac zahteva nije izjavio žalbu na navedenu odluku.
17. Kao što je precizirano u sporazumu, EKK je prekinuo sa isplaćivanjem penzije podnosiocu zahteva po isteku roka.
18. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini.
19. Dana 13. maja 2013. godine, Osnovni sud u Prištini je odbio (presuda C. br. 1021/2010), kao neosnovane, tužbe podnete od strane podnosioca zahteva. Osnovni sud je utvrdio da je *“KEK ispunio svoju obavezu u skladu sa sporazumom i nije uložena žalba kada je sporazum potpisan“*.
20. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu u Prištini na presudu Osnovnog suda.
21. Dana 26. februara 2014. godine Apelacioni sud je odbio (presuda AC. br. 3925/2013), kao neosnovanu, žalbu i potvrdio presudu Osnovnog suda, tvrdeći:

„Pošto je u sporazumu zaključenog između tužioca i tužene, u njenom članu, predviđeno da ovaj sporazum počinje od 01.04.2005. godine i završava nakon isplate od 60 meseci, koji se završava 01.05.2010. godine, ova isplata je predviđena članom 2.1 tačka a) sporazuma, odnosno Statutom penzijskog fonda EKK-a i za umrle, od 01.11.2001. godine. Iz ovoga proizilazi da je tužena ispunila obavezu na osnovu gore pomenutog sporazuma, odnosno odluke br. 45 od 24.03.2005. godine, u kojoj je tačno određen datum kada penzija počinje da se isplaćuje, tj. od 01.04.2005. godine do 01.05.2010. godine, i određeno je kada će se korisniku ove penzije prekinuti i to od datuma koji je gore naveden. Iznos penzije je određen u iznosu od 105 €. Protiv ove odluke nezadovoljna stranka je mogla da podnese žalbu i to pravo tužilac nije iskoristio. Dakle, prvostepeni sud je s pravom odbio tužbeni zahtev tužioca kao neosnovanog“.
22. Podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

23. Dana 2. aprila 2015. godine Vrhovni sud (presuda Rev. br. 76/2015) je odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za reviziju.
24. Vrhovni sud je utvrdio:

“Vrhovni sud Kosova je prihvatio obrazloženje presuda sudova nižeg stepena kao pravično, jer je tužilac sam podneo zahtev za penziju, čiji zahtev je odobren na osnovu Uredbe UNMIK-a 2001/35 i Statuta Penzijskog fonda EKK-a, i na osnovu ovih činjenica tužena je odlukom 45 od 24.03.2005. godine obavestila tuženog o konkretnim uslovima penzionisanja. Gore pomenutom odlukom tužene, određeno je da isplata penzije počinje 01.04.2005. godine i završava se 01.05.2010. godine u visini od 105€ mesečno. Protiv ove odluke tužilac je mogao da podnese žalbu Komitetu za razmatranje nespornosti preko administracije Penzijskog fonda, ali on nije podneo žalbu i penziju je primao do 01.05.2010. godine. Ovaj sud ocenjuje da se tužilac složio da njegov radni odnos pretvori u drugi pravni odnos, dok navod u reviziji da je tužilac u međuvremenu osposobljen za posao, ali mu nije prihvaćen povratak na posao niti mu je nastavljena isplata, Vrhovni sud je razmatrao ali isti nije imao uticaja da se drugačije odluči, jer u odluci tužene je navedeno da (ovom odlukom zamenjuju se svi dosadašnji akti potpisani između EKK-a i korisnika). Ovaj sud ocenjuje da je tužena ispunila svoju obavezu prema tužiocu, jer je postupila u skladu sa pomenutom odlukom koja nije osporena od strane tužioca. Članom 11.1 stav (b) Osnovnog zakona o radu na Kosovu, predviđeno je da ugovor o radu može da se prekine pisanim sporazumom između poslodavca i zaposlenog”.

B. Što se tiče zahteva KI115/15

25. Nepoznatog datuma 2004. godine, Energetska korporacija Kosova je (u daljem tekstu: EKK) usvojila zahtev podnosioca za penziju pod kategorijom „A“ (odluka br. 140) u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2001/35 i Statutom penzionog fonda EKK-a.
26. Navedenim odlukama je utvrđeno da će se penzije podnosiocu zahteva isplaćivati za period od pet (5) godina (od 1. jula 2004. godine do 1. avgusta 2009. godine), dok će mesečna penzija iznositi 105 evra. Pored toga, u odluci se navodi da nezadovoljna stranka može izjaviti žalbu Komisiji za razmatranje sporova.
27. U skladu sa podnetim dokumentima, podnosilac zahteva nije izjavio žalbu na navedenu odluku.
28. Kao što je precizirano u sporazumu, EKK je prekinuo sa isplaćivanjem penzije podnosiocu zahteva po isteku roka.
29. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini.
30. Dana 27. februara 2012. godine, Osnovni sud u Prištini je odbio (presuda C. br. 1333/2011), kao neosnovane, tužbe podnete od strane podnosioca zahteva.

Osnovni sud je utvrdio da je "KEK ispunio svoju obavezu u skladu sa sporazumom i nije uložena žalba kada je sporazum potpisan.

31. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu u Prištini na presudu Osnovnog suda.
32. Dana 11. novembra 2014. godine Apelacioni sud je odbio (presuda AC. br. 5267/2012), kao neosnovanu, žalbu i potvrdio presudu Osnovnog suda, tvrdeći:

„Prvostepeni sud je pravično ocenio da je tužilac otišao u prevremenu penziju kao invalid 3. kategorije, na svoj zahtev, što mu je dozvoljeno odlukom tužene br. 140/53 od 13.07.2004. godine, koja se zasniva na Uredbi UNMIK-a br. 2001/35 i Statutu o penzijskom fondu tužene, dok je predviđena penzija isplaćena u mesečnoj visini od 105,00 evra za pet godina, počev od 01.07.2004. godine i okončana je 01.08.2009. godine. U ovoj odluci se nalazila i pravna pouka da nezadovoljna stranka ima pravo da izjavi žalbu protiv iste, što tužilac nije nikad uradio, što znači da se on složio sa navedenom odlukom po svim njenim delovima, a i što se tiče vremena penzionisanja i visine penzije, stoga, ova odluka je postala pravosnažna i sprovedena je u detalje od strane tužene, koja je ispunila svoju obavezu isplate prema tužiocu za vremenski period od 5 godina, dakle, prvostepeni sud je pravično utvrdio da tužiocu nedostaje pravni osnov za usvajanje njegovog tužbenog zahteva, sa čime se slaže i ovaj sud, kao drugostepeni sud“.

33. Podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova.
34. Dana 15. aprila 2015. godine (Rev. br. 89/2015) Vrhovni sud je odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za reviziju.
35. Vrhovni sud je utvrdio:

„Predmeti razmatranja u sudu revizije su bili navodi revizije da nižestepeni sud pitanje tužioca nije jednako tretirao u poređenju sa slučajevima drugih stranaka, iako u vezi sa istim činjeničnim pravnim stanjem postoji presuda Ustavnog suda za 26 radnika tužene, čiji je zahtev usvojen. Vrhovni sud utvrđuje da ovi navodi revizije nisu održivi, jer se presuda Ustavnog suda na koju se tužilac pozvao u reviziji ne odnosi na sporno pitanje koje je tužilac pokrenuo pred sudom, već ima veze sa situacijom gde su odnosi između tužene i određenih radnika regulisani posebnim sporazumom prema kome je tužena bila obavezna da navedenu mesečnu isplatu od 105 evra isplaćuje sve dok se ne formira Penzijsko invalidski fond Kosova, dok je u ovom slučaju odnos između tužioca i tužene regulisan odlukom, koju je tužena donela prema apliciranju tužioca za prevremenu penziju i istom je usvojena aplikacija i zahtev tužioca za prevremenom penzijom u vremenskom trajanju od 5 godina i tužena je prema ovoj odluci okončala obavezu isplate navedene penzije, a tom odlukom nije predviđeno nastavljanje ove isplate i nakon isteka roka od 5 godina, koji je preciziran u navedenoj odluci. Tužilac je bio upoznat sa vremenskim trajanjem ove penzije, koje je precizirano u toj odluci, međutim, prihvatio je te uslove isplate navedene penzije i nije se žalio na tu odluku. Iz tih razloga, Vrhovni

sud u celosti usvaja, kao osnovano, pravno stanovište prvostepenog suda, prema kome tužena i bez odluke, sporazuma, neke druge uredbe ili unutrašnjeg pravnog akta, odnosno bez ikakve pravne osnove, nije obavezna da tužiocu nastavi da isplaćuje navedene prevremene penzije sve dok on ne ispuni starosnu dob od 65 godina, koja je propisana zakonom“.

Navodi podnosioca

36. Podnosioci zahteva tvrde da su im osporenim presudama Vrhovnog suda Kosova „povređena prava na rad, garantovana Ustavom Republike Kosovo“.
37. Podnosioci zahteva tvrde da *“su bili obavešteni da ako je zdravlje radnika poboljšano, radnik se vraća na posao”*.
38. Pored toga, podnosioci zahteva traže od Suda da *„poništi presude nižestepenih sudova i naloži da se podnosioci vrate na posao”*.

Prihvatljivost zahteva

39. Pre svega, Sud ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti.

40. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori“.

41. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (2) d) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju”.

42. U tom smislu, Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnju na ustavnim osnovama i nisu pružili dokaze kojim se utvrđuje da su njihova osnovna prava i slobode povređene od strane redovnih sudova.
43. Sud može da razmatra samo da li su dokazi predstavljeni na takav način da su postupci u celini bili sprovedeni tako da je podnosilac dobio pravično suđenje (vidi, između ostalih izvora: Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 13071/87, donet 10. jula 1991. godine).
44. Sud primećuje da je Vrhovni sud dovoljno obrazložio svoje presude i stoga, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci bili nepravični ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, ESLJP, odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).

45. Sud podseća da je u drugim slučajevima EKK-a, na koje su se pozvali podnosioci zahteva (npr. KI40/09), sudio u vezi sa privremenom nadoknadom za prestanak radnog odnosa od strane EKK-a. Međutim, Sud primećuje da se zahtevi KI102/15 i KI115/15 razlikuju od gore navedenih slučajeva (npr. KI40/09). Zapravo, u tim slučajevima EKK i bivši radnici su potpisali sporazum o privremenoj nadoknadi sve do osnivanja Kosovskog invalidsko-penzionog fonda, dakle na neodređeno vreme; dok su u slučajevima KI102/15 i KI115/15, EKK i bivši radnici potpisali sporazume o privremenoj nadoknadi za period od pet godina, dakle na određeno vreme.
46. Sud smatra da podnosioci nisu pojasnili zašto su i kako njihova prava na rad, garantovana članom 49. Ustava, bila povređena. Sama izjava da je Ustav povređen ne može da se smatra ustavnom žalbom. Sud naglašava da nema dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane redovnih sudova, osim u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).
47. Prema tome, Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).
48. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (2) d) Poslovnika, zahtevi su očigledno neosnovani i stoga neprihvatljivi.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilima 36 (2) d) i 56 (2) Poslovnika, 22. decembra 2015. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahteve neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

